

Kadri Lepikult
Konkurentsiamet
info@konkurentsiamet.ee

Teie: 25.11.24 nr 5-5/2024-057

Meie: 03.01.2025 nr 5-10/1

Vastuskiri Konkurentsiameti poolsete ettepanekute rakendamiseks jäätmeveohangete läbipaistvamaks muutmiseks ning valdkonnas järelevalve tõhustamiseks

Konkurentsiamet pöördus 25.11.2024 MTÜ Eesti Jäätmehoolduskeskus poole kirjaga nr 5-5/2024-057, milles esitati Konkurentsiameti poolt 2024. a läbiviidud analüüsi tulemuste kokkuvõte ning kirjeldati meetmeid, mille rakendamine peaks soodustama konkurentsi korraldatud jäätmeveo teenuste turul. Oma kirjas palusite teavitada Konkurentsiametit soovitude täitmiseks rakendatavatest meetmetest või põhjustest, miks neid ei rakendata.

MTÜ Eesti Jäätmehoolduskeskus (edaspidi nimetatud Ühing) omab pikaajalist kogemust korraldatud jäätmeveo hangete läbiviimisel ja jäätmevedajatega suhtlemisel. Konkurentsiameti poolt väljatoodud meetmeid on võimalik rakendada ja neid on Ühingu poolt võimaluste korral ka rakendanud.

Peame vajalikuks välja tuua, et korraldatud jäätmeveo teenuste konkurentsiolukorra olulised mõjurid ei tulene niivõrd korraldatud jäätmeveo hanke tehnilistes tingimustest, vaid need mõjud tekkivad laiemas terviksüsteemist, milles Eesti jäätmevedajad osalevad. Jäätmevedajate konkurentsi vähesus ei ole uus ega ootamatu nähtus, vaid 10 + aastat tagasi alanud protsesside tulemus. Tänapäevane õigusruum, eelkõige aga turul olevate jäätmevedajate tegevuspraktika tekitab tuntavad takistusi uute jäätmevedajate turule sisenemisel. Jäätmevedajate eesmärgiks on olla võimalikult efektiivne ja üheks efektiivsuse saavutamise meetmeks on hallata võimalikult palju kliente. Eestis ei ole olemas sellist nähtust nagu „ainult korraldatud jäätmeveo turg“, vaid korraldatud jäätmeveo ja vabaturu klientide teenindamine moodustavad ühise ärimudeli. Jäätmevedajad kasutavad tegevusloogikat, kus korraldatud jäätmeveo hanke teenindamine, sealäbi ka hankele hinnapakumuse esitamine on otseselt seotud äri- ja eraklientide teenindamise ärimudeliga. See tähendab olukorda, kus jäätmevedaja kasutab mõlema turu võimalusi ja tekkivaid sünergiaid enda konkurentsieeliste tugevdamiseks. Sünergiaid tekkivad kogu tarneahela osas ning uuel jäätmevedajal ei ole võimalik sellist sünergiaid tekitada.

Korraldatud jäätmeveo hangete sisu on olnud juba pikemat aega muutumises, tingimused lähevad aina detailsemaks ning jäätmevaldajate vajadusi ja huve kaitsvaks. Korraldatud jäätmevedu on elanikkonnale mõeldud teenus, milles Ühing seab esikohale elanike ja omavalitsuste huvid, mitte jäätmevedajate ärilised huvid. Võimalik on asuda seisukohale, et jäätmevedajad on sageli alahinnanud muutuste toimumise fakti ega ole piisavalt panustanud enda

äriprotsesside, s.h ka teenuste hinnastamise põhimõtete uuendamisele, mis võimaldaksid adekvaatselt reageerida korraldatud jäätmeveo teenuste osutamise nõuetele. Jäätmevedaja kui professionaalne teenusepakkuja peab olema suuteline aru saama hanke tingimustest ja kandma kontsessioonist tulenevat äririski.

Kavandamisel olev jäätmereform loob vajalikud eeldused uute jäätmevedajate turule tulemisel ning võimaldab omavalitsustel laialdasemaid kaalutusotsuseid ka korraldatud jäätmeveo teenuste kujundamisel.

Oleme valmis vastama täiendavatele küsimustele, kui Te seda vajalikuks peate.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Rait Pihelgas

Juhatuse liige

MTÜ Eesti Jäätmehoolduskeskus